UO'K: 372.461:398.21

O'QISH SAVODXONLIGI DARSLARIDA XALQ ERTAKLARI VA HIKOYALAR ORQALI AXLOQIY QADRIYATLARNI RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK USULLARI, TAJRIBA-SINOV ISHLARI VA ULARNING SAMARADORLIGINI ASOSLASH

Iminjanova Durdona Abduqaxxor qizi
2-kurs magistranti, TTB AU-25 guruhi
E-mail: iminjanovadurdona8@gmail.com
Ilmiy rahbar: Jo'rayeva Turg'unoy

Annotatsiya. *Ushbu ilmiy maqolada boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida o'zbek xalq ertaklari va tarbiyaviy hikoyalar vositasida o'quvchilarda axloqiy qadriyatlarni shakllantirish hamda rivojlantirishning zamonaviy didaktik usullari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida «Axloqiy kompas», «Qahramonlar sudi», «Hissiy termometr», «Interfaol syujet kubigi», «Axloqiy tarozi», «Qahramonning ichki monologi», «Digital Storytelling» va «Maqollar ko'prigi» kabi sakkizta innovatsion pedagogik texnologiya ishlab chiqildi. Namangan shahridagi «Novda School» xususiy maktabining 4-«Navoiy» sinfida (10 nafar o'quvchi) o'tkazilgan tajriba-sinov ishlarining qiyosiy natijalari matematik-statistika mezonlari asosida ilmiy jihatdan isbotlandi.*

Kalit so'zlar: *o'qish savodxonligi, xalq ertaklari, badiiy hikoya, axloqiy qadriyatlar, didaktik usullar, interfaol o'yinlar, empatiya, tanqidiy tafakkur, tajriba-sinov ishlari, samaradorlik.*

ДИДАКТИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ РАЗВИТИЯ НРАВСТВЕННЫХ ЦЕННОСТЕЙ ПОСРЕДСТВОМ НАРОДНЫХ СКАЗОК И РАССКАЗОВ НА УРОКАХ ЧИТАТЕЛЬСКОЙ ГРАМОТНОСТИ, ОПЫТНО-ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ РАБОТА И ОБОСНОВАНИЕ ЕЁ ЭФФЕКТИВНОСТИ

Аннотация. *В данной научной статье анализируются современные дидактические методы формирования и развития нравственных ценностей учащихся на уроках читательской грамотности в начальных классах посредством узбекских народных сказок и воспитательных рассказов. Разработаны и внедрены восемь инновационных педагогических технологий («Нравственный компас», «Суд героев», «Эмоциональный термометр», «Интерактивный сюжетный кубик», «Весы морали»,*

«Внутренний монолог героя», «Digital Storytelling», «Мост пословиц»). На основе опытно-экспериментальной работы, проведенной в 4-«Навои» классе частной школы «Novda School» города Намангана (10 учащихся), статистически доказана эффективность предложенной методики.

Ключевые слова: *читательская грамотность, народные сказки, художественный рассказ, нравственные ценности, дидактические методы, интерактивные игры, эмпатия, критическое мышление, опытно-экспериментальная работа.*

DIDACTIC METHODS FOR DEVELOPING MORAL VALUES THROUGH FOLK TALES AND STORIES IN READING LITERACY LESSONS: EXPERIMENTAL WORK AND JUSTIFICATION OF ITS EFFECTIVENESS

Abstract. *This scientific article examines modern didactic methods for developing moral values among primary school students in reading literacy lessons through Uzbek folk tales and educational stories. Eight innovative pedagogical technologies—including 'Moral Compass', 'Court of Heroes', 'Emotional Thermometer', 'Interactive Plot Cube', 'Scales of Morality', 'Hero's Inner Monologue', 'Digital Storytelling', and 'Bridge of Proverbs'—were designed and tested. Comparative results of experimental work conducted in the 4th 'Navoi' grade of 'Novda School' private school in Namangan (10 students) statistically validate the effectiveness of the proposed methodology.*

Keywords: *reading literacy, folk tales, educational story, moral values, didactic methods, interactive games, empathy, critical thinking, experimental work, pedagogical efficiency.*

KIRISH (INTRODUCTION)

Hozirgi globallashuv va raqamli axborot oqimi jadallashgan davrda boshlang‘ich ta’lim tizimi oldida nafaqat o‘quvchilarning intellektual salohiyatini o‘stirish, balki ularda mustahkam ma’naviy-axloqiy immunitet, milliy o‘zlikni anglash va umuminsoniy qadriyatlarga sadoqat tuyg‘ularini shakllantirish kabi strategik vazifalar turibdi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasida yosh avlodni vatanparvarlik, halollik, mehnatsevarlik va bag‘rikenglik ruhida tarbiyalash davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishi sifatida belgilangan[51]

[51] O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi «2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida»gi PF-60-son Farmoni. // Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi, 29.01.2022-y., 06/22/60/0082-son.

Boshlang‘ich sinf «O‘qish savodxonligi» fanining tub mohiyati shundan iboratki, u o‘quvchida matnni texnik jihatdan ravon o‘qish ko‘nikmasini shakllantirish bilan birga, o‘qilgan badiiy asarning mazmun-mohiyatini chuqur anglash, qahramonlar xatti-harakatini axloqiy mezonlar asosida baholash va undan hayotiy xulosa chiqarish kompetensiyasini rivojlantiradi. PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) xalqaro baholash dasturi talablariga ko‘ra, matnni tushunishning eng yuqori darajasi o‘quvchining matndagi yashirin axloqiy g‘oyani aniqlashi va uni o‘z shaxsiy tajribasi hamda ijtimoiy qadriyatlar bilan bog‘lay olishida namoyon bo‘ladi[52]

Kichik maktab yoshidagi (7–10 yoshli) bolalarda abstrakt (mavhum) tushunchalarga nisbatan obrazli va emotsional idrok ustunlik qiladi. Shu sababli ularga axloqiy me’yorlarni quruq nasihat orqali emas, balki xalq ertaklari va hayotiy hikoyalardagi jonli badiiy obrazlar vositasida singdirish eng yuqori pedagogik samara beradi. Biroq amaliyot tahlili shuni ko‘rsatmoqdaki, ko‘pchilik boshlang‘ich sinf darslarida ertak va hikoyalar ustida ishlash hanuzgacha matnni shunchaki qayta hikoyalash (reproduktiv usul) bilan cheklanib qolmoqda. Bu esa badiiy asarning kuchli tarbiyaviy potensialidan to‘liq foydalanishga to‘sqinlik qiladi. Mazkur tadqiqotning dolzarbligi o‘qish savodxonligi darslarida xalq ertaklari va hikoyalar orqali axloqiy qadriyatlarni rivojlantirishning innovatsion didaktik tizimini ishlab chiqish hamda uning samaradorligini amaliy tajriba-sinov asosida isbotlash zarurati bilan belgilanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA (LITERATURE REVIEW AND METHODOLOGY)

Xalq og‘zaki ijodi namunalari va badiiy adabiyotning yosh avlod tarbiyasidagi o‘rni masalasi sharq mutafakkirlari, mahalliy va xorijiy pedagog-olimlar tomonidan chuqur tadqiq etilgan. Buyuk ma’rifatparvar Abdulla Avloniy o‘zining «Turkiy guliston yoxud axloq» asarida bolalarda yaxshi xulqlarni (sadoqat, g‘ayrat, sabr, adolat, shukronalik) tarbiyalashda ibratli hikoyatlar va xalq hikmatlarining beqiyos o‘rnini ta’kidlab, «Tarbiya bizlar uchun yo hayot — yo mamot, yo najot — yo halokat masalasidir», deya xulosa qiladi[53]

Taniqli pedagog V.A. Suxomlinskiy boshlang‘ich sinf o‘quvchilari ma’naviy olamini boyitishda ertakning o‘rniga yuksak baho berib, shunday yozadi: «Ertak — bolaning ma’naviy hayotining ajralmas qismi, u orqali bola yaxshilik va yomonlikni

[52] Mullis I.V.S., Martin M.O., Foy P., Hooper M. PIRLS 2021 International Results in Reading. — Boston College, TIMSS & PIRLS International Study Center, 2023. — P. 18–24.
[53] Avloniy A. Turkiy guliston yoxud axloq. — Toshkent: O‘qituvchi, 1992. — B. 14–16.

ajratishni, insoniy qadr-qimmatni his qilishni o‘rganadi. Ertaksiz bola qalbi quruq va hissiz bo‘lib qoladi»[54]

Folklorshunoslik va xalq pedagogikasi nuqtayi nazaridan: O‘zbek folklorshunoslari M. Afzalov va K. Imomovlarning fundamental tadqiqotlarida o‘zbek xalq ertaklarining janr tasnifi (hayvonlar haqidagi, sehrli-fantastik, hayotiy-maishiy va hajviy ertaklar) hamda ularning poetik tuzilishi ilmiy asoslab berilgan[55]

Pedagog olima O. Musurmonova o‘quvchilarning ma’naviy madaniyatini shakllantirishda milliy qadriyatlar va xalq og‘zaki ijodi namunalaridan tizimli foydalanishning pedagogik shart-sharoitlarini yoritib bergan[56]

Boshlang‘ich ta’lim metodistlari S. Matchonov, Q. Yo‘ldoshev va X. G‘ulomovalarning ishlarida esa o‘qish darslarida badiiy matnni tahlil qilish, o‘quvchilarda mustaqil fikrlash va matn osti ma’nosini anglash ko‘nikmalarini rivojlantirish metodikasi ishlab chiqilgan[57]

Psixolog L.S. Vigotskiyning ijtimoiy-madaniy rivojlanish nazariyasiga ko‘ra, kichik maktab yoshidagi bola badiiy qahramon kechinmalariga hamdardlik (empatiya) bildirish orqali tashqi axloqiy talablarni o‘zining ichki shaxsiy e’tiqodiga aylantiradi[58]

Tadqiqot metodologiyasi aksiologik (qadriyatga yo‘naltirilgan), shaxsga yo‘naltirilgan, kommunikativ-faoliyatli hamda refleksiv yondashuvlarga asoslandi. Tadqiqot jarayonida nazariy tahlil, pedagogik kuzatuv, diagnostik suhbat, pedagogik modellashtirish, tajriba-sinov (aniqlovchi, shakllantiruvchi va nazorat bosqichlari) hamda natijalarni matematik-statistika usullari yordamida qayta ishlash metodlaridan foydalanildi[59]

NATIJALAR VA MUHOKAMA (RESULTS AND DISCUSSION)

Tadqiqotning nazariy va metodik izlanishlari natijasida boshlang‘ich sinf o‘qish savodxonligi darslarida xalq ertaklari hamda tarbiyaviy hikoyalar orqali o‘quvchilarda axloqiy qadriyatlarni rivojlantirishning uch bosqichli dars modeli va sakkizta innovatsion didaktik usul (o‘yin texnologiyalari) tizimi ishlab chiqildi. Har bir dars uchta mantiqiy bosqich asosida tashkil etildi: 1) Emotsional-motivatsion kirish («Sirli sandiqcha» va «Taxminlar daraxti»); 2) Kognitiv-analitik tahlil («To‘xtab o‘qish» va

[54] Suxomlinskiy V.A. Yuragimni bolalarga beraman. — Toshkent: O‘qituvchi, 1984. — B. 112.
[55] Afzalov M. O‘zbek xalq ertaklari haqida. — Toshkent: Fan, 1964. — B. 27–35; Imomov K. O‘zbek xalq prozasi. — Toshkent: Fan, 1981. — B. 44–52.
[56] Musurmonova O. O‘quvchilarning ma’naviy madaniyatini shakllantirish. — Toshkent: Fan, 1993. — B. 68–74.
[57] Matchonov S., Shojalilov A., G‘ulomova X., Sariyev Sh., Dolimov Z. O‘qish kitobi: 4-sinf uchun darslik. — Toshkent: Yangiyo‘l poligraf servis, 2020. — 216 b.; Yo‘ldoshev Q. Adabiyot o‘qitishning ilmiy-nazariy asoslari. — Toshkent: O‘qituvchi, 1996. — B. 91.
[58] Vigotskiy L.S. Voobrajeniye i tvorchestvo v detskom vozraste. — Moskva: Prosveshcheniye, 1991. — S. 32–40.
[59] Kish V.I. Pedagogik tadqiqotlarda matematik-statistika metodlarini qo‘llash. — Toshkent: TDPU, 2018. — B. 45–52.

«Muammoli vaziyatlar tahlili»); 3) Aksiologik-refleksiv yakun (axloqiy xulosa chiqarish va hayotiy vaziyatga tatbiq etish).

O‘quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlarini inobatga olgan holda amaliyotga joriy etilgan sakkizta innovatsion didaktik usul va o‘yinlarning mazmuni quyidagilardan iborat:

1. «Axloqiy kompas» didaktik o‘yini. Sinf doskasida to‘rt yo‘nalishli kompas chiziladi: «Halollik», «Adolat», «Mehnatsevarlik» va «Do‘stlik». Ertak yoki hikoya o‘qilgach, o‘quvchilarga qahramonlarning turli xatti-harakatlari yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar har bir harakatni kompasning tegishli qutbiga joylashtirib, o‘z tanlovini matndan dalillar keltirgan holda asoslab beradi.

2. «Qahramonlar sudi» rolli-munozara o‘yini. Asar tahlilida o‘quvchilar «Qoralovchi», «Oqlovchi», «Guvohlar» va «Hakamlar hay’ati» rollariga bo‘linadi. Masalan, «Zumrad va Qimmat» ertagidagi Qimmatning yoki «Toshbaqa bilan Chayon» ertagidagi Chayonning xatti-harakati muhokama qilinadi. Bu usul o‘quvchilarda tanqidiy tafakkur, dalillash va adolatli hukm chiqarish ko‘nikmasini shakllantiradi.

3. «Hissiy termometr» vizual shkalasi. Asar davomida qahramon boshidan kechirgan hissiyotlar (quvonch, achinish, qo‘rquv, g‘azab, faxrlanish) 0 dan 10 gacha bo‘lgan maxsus rangli shkala yordamida o‘lchanadi. O‘quvchilar «Qaysi vaziyatda qahramonning qalbi og‘ridi?» degan savolga javob berish orqali empatiya (hamdardlik) tuyg‘usini chuqur his qiladi.

4. «Interfaol syujet kubigi» (Blum kubigi modifikatsiyasi). Olti yoqli kubikning har bir tomoniga axloqiy tahlilga yo‘naltirilgan savollar yoziladi: «Tushuntir», «Bahola», «Solishtir», «Maslahat ber», «O‘zgartir», «Hayotga bog‘la». O‘quvchi kubikni tashlab, tushgan topshiriq asosida ertak voqealariga o‘z munosabatini bildiradi.

5. «Axloqiy tarozi» qiyosiy tahlil usuli. Matndagi ijobiy va salbiy fazilatlar ikki pallali tarozi tasviriga joylashtiriladi. O‘quvchilar kichik bir yolg‘on yoki dangasalik qanday salbiy oqibatlarga olib kelishini, halollik va kamtarlik esa qanday ma’naviy ustunlik berishini ko‘rgazmali tarzda tahlil qiladi.

6. «Qahramonning ichki monologi» (Empatik xat). O‘quvchilar o‘zlarini asar qahramoni o‘rniga qo‘yib (identifikatsiya mexanizmi), uning nomidan ota-onasiga, do‘stiga yoki kelajakdagi o‘ziga qisqa maktub yozadi. Bu usul o‘quvchida o‘z xatolarini tan olish va axloqiy o‘z-o‘zini tahlil qilish (refleksiya) ko‘nikmasini rivojlantiradi.

7. «Digital Storytelling» (Raqamli hikoya va komiks yaratish). Zamonaviy raqamli savodxonlik bilan uyg‘unlashtirilgan ushbu metodda o‘quvchilar kichik guruhlarda o‘qilgan ertakning eng muhim axloqiy lavhasini 4–6 kadrlik rasmli komiks yoki qisqa audio-ertak ko‘rinishida sahnalashtiradi va taqdimot qiladi.

8. «Maqollar ko‘prigi» umumlashtiruvchi o‘yini. Dars yakunida o‘quvchilar o‘qilgan ertak yoki hikoyaning asosiy g‘oyasini xalq maqollari («Mehnat — baxt keltirar», «Yaxshilik yerda qolmas», «Do‘st boshga kulfat tushganda bilinadi») bilan bog‘lab, matn mazmuni va xalq donishmandligi o‘rtasida mantiqiy ko‘prik quradi.

Yuqoridagi didaktik usullarning tizimli tasnifi 1-jadvalda umumlashtirilgan.

1-jadval. O‘qish savodxonligi darslarida axloqiy qadriyatlarni rivojlantiruvchi didaktik usullar tizimi

№	Didaktik usul / o‘yin nomi	Asosiy maqsadi	Rivojlantiriladigan axloqiy qadriyatlar
1	«Axloqiy kompas»	Qahramon xatti-harakatlarini axloqiy mezonlar bo‘yicha tasniflash	Halollik, adolat, mehnatsevarlik, do‘stlik
2	«Qahramonlar sudi»	Dalillar asosida munozara yuritish va adolatli baho berish	Adolatparvarlik, tanqidiy fikrlash, mas’uliyat
3	«Hissiy termometr»	Qahramon kechinmalarini his qilish va o‘lchash	Empatiya, rahmdillik, mehr-oqibat
4	«Interfaol syujet kubigi»	Matn mazmunini chuqur tahlil qilish va hayotiy xulosa chiqarish	Donolik, mulohazakorlik, mustaqil pozitsiya
5	«Axloqiy tarozi»	Yaxshi va yomon odatlarning oqibatlarini qiyoslash	Kamtarlik, sabr-toqat, halol mehnat
6	«Qahramonning ichki monologi»	O‘zini qahramon o‘rniga qo‘yib (identifikatsiya) xulosa qilish	O‘z-o‘zini anglash, kechirimlilik, vijdonlilik
7	«Digital Storytelling»	Badiiy g‘oyani ijodiy va raqamli shaklda qayta yaratish	Hamkorlik, ijodkorlik, jamoada ishlash madaniyati
8	«Maqollar ko‘prigi»	Badiiy asar g‘oyasini xalq hikmatlari bilan umumlashtirish	Milliy qadriyatlarga hurmat, vatanparvarlik

Ishlab chiqilgan didaktik usullarning amaliy samaradorligini tekshirish maqsadida 2025/2026-o‘quv yilida Namangan shahridagi «Novda School» xususiy maktabining 4-«Navoiy» sinfida pedagogik tajriba-sinov ishlari o‘tkazildi. Tadqiqotda jami 20 nafar o‘quvchi ishtirok etib, ular teng tarkibda ikki guruhga ajratildi: tajriba guruhi (4-«Navoiy» sinfining 10 nafar o‘quvchisi) hamda nazorat guruhi (parallel 4-sinfning 10 nafar o‘quvchisi).

Tajriba-sinov ishlari uch bosqichda tashkil etildi: 1) Aniqlovchi bosqichda o‘quvchilarning boshlang‘ich axloqiy bilim va o‘qish savodxonligi darajasi «Axloqiy tanlov vaziyati» testi, «Hikoyani davom ettir» ijodiy topshirig‘i hamda pedagogik kuzatuv mezonlari orqali aniqlandi; 2) Shakllantiruvchi bosqichda tajriba guruhida «O‘qish savodxonligi» darslari davomida («Zumrad va Qimmat», «Ur to‘qmoq», «Tuz haqi», «Susambil» xalq ertaklari hamda X. To‘xtaboyev, P. Mo‘min, A. Obidjon hikoyalari misolida) yuqorida tavsiflangan 8 ta innovatsion didaktik usul va o‘yin texnologiyalari muntazam qo‘llanildi, nazorat guruhida esa darslar an’anaviy metodika asosida olib borildi; 3) Nazorat bosqichida har ikki guruh o‘quvchilarining natijalari uchta mezon (kognitiv — axloqiy tushunchalarni anglash; emotsional — qahramonga hamdardlik; xulq-atvor — hayotiy vaziyatda to‘g‘ri qaror qabul qilish) asosida qayta diagnostika qilindi.

2-jadval. «Novda School» xususiy maktabi 4-«Navoiy» sinfida o‘tkazilgan tajriba-sinov natijalari dinamikasi

Rivojlanganlik darajalari	Tajriba guruhi (n = 10) Tajribadan oldin	Tajriba guruhi (n = 10) Tajribadan keyin	Nazorat guruhi (n = 10) Tajribadan oldin	Nazorat guruhi (n = 10) Tajribadan keyin
Yuqori daraja	2 nafar (20,0%)	**7 nafar (70,0%)**	2 nafar (20,0%)	3 nafar (30,0%)
O‘rta daraja	4 nafar (40,0%)	3 nafar (30,0%)	5 nafar (50,0%)	5 nafar (50,0%)
Quyi daraja	4 nafar (40,0%)	0 nafar (0,0%)	3 nafar (30,0%)	2 nafar (20,0%)

2-jadval ma’lumotlaridan ko‘rinib turibdiki, tajriba-sinov ishlaridan oldin «Novda School» xususiy maktabining 4-«Navoiy» sinfi o‘quvchilarida axloqiy qadriyatlarning rivojlanganlik darajasi nazorat guruhi bilan deyarli bir xil bo‘lgan (yuqori daraja har ikki

guruhda 20,0% ni tashkil etgan). Shakllantiruvchi tajriba yakunida esa tajriba guruhida yuqori darajali o‘quvchilar ulushi 20,0% dan (2 nafar) 70,0% gacha (7 nafar), ya’ni 50,0% ga ortdi. Quyi darajadagi o‘quvchilar ko‘rsatkichi esa 40,0% dan 0,0% gacha kamaydi. Nazorat guruhida yuqori daraja bor-yo‘g‘i 10,0% ga o‘sdi (20,0% dan 30,0% ga). Dars kuzatuvlari shuni ko‘rsatdiki, ayniqsa «Qahramonlar sudi» va «Axloqiy kompas» o‘yinlari qo‘llanilgan darslarda o‘quvchilarning matnni tushunish chuqurligi, o‘z fikrini mantiqiy dalillash faolligi hamda tengdoshlariga nisbatan hurmat va hamjihatlik ko‘nikmalari sezilarli darajada oshgan.

XULOSA VA TAVSIYALAR (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

O‘tkazilgan nazariy tahlillar hamda Namangan shahridagi «Novda School» xususiy maktabining 4-«Navoiy» sinfida amalga oshirilgan tajriba-sinov ishlari natijalari asosida quyidagi ilmiy-metodik xulosalarga kelindi:

1. Boshlang‘ich sinf o‘qish savodxonligi darslarida xalq ertaklari va tarbiyaviy hikoyalardan foydalanish ikki tomonlama pedagogik samara beradi: u bir vaqtning o‘zida o‘quvchining matnni tushunish, tahlil qilish va baholash kompetensiyasini (PIRLS mezonlari bo‘yicha) rivojlantirsa, ikkinchi tomondan badiiy obrazlar orqali axloqiy me’yorlarni shaxsning ichki e’tiqodiga aylantiradi.

2. An’anaviy qayta hikoyalash usulidan voz kechib, «Axloqiy kompas», «Qahramonlar sudi», «Hissiy termometr», «Interfaol syujet kubigi», «Axloqiy tarozi», «Qahramonning ichki monologi», «Digital Storytelling» va «Maqollar ko‘prigi» kabi interfaol didaktik usullarni qo‘llash kichik maktab yoshidagi o‘quvchilarda empatiya va tanqidiy axloqiy tafakkurni faollashtiradi.

3. «Novda School» xususiy maktabining 4-«Navoiy» sinfidagi 10 nafar o‘quvchi bilan o‘tkazilgan tajriba-sinov natijalari (yuqori darajaning 20,0% dan 70,0% gacha ko‘tarilishi) taklif etilgan didaktik tizimning amaliy samaradorligini to‘liq tasdiqladi.

4. Boshlang‘ich sinf o‘qituvchilariga har bir o‘qish savodxonligi darsining yakuniy refleksiya bosqichida matndagi axloqiy g‘oyani o‘quvchilarning kundalik hayotiy vaziyatlari va xalq maqollari bilan bog‘lovchi savol-topshiriqlardan tizimli foydalanish tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI (REFERENCES)

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi «2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida»gi PF-60-son Farmoni. // Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi, 29.01.2022-y., 06/22/60/0082-son.

2. Avloniy A. Turkiy guliston yoxud axloq. — Toshkent: O‘qituvchi, 1992. — 160 b.

3. Afzalov M. O‘zbek xalq ertaklari haqida. — Toshkent: Fan, 1964. — 118 b.

4. Imomov K. O‘zbek xalq prozasi. — Toshkent: Fan, 1981. — 184 b.

5. Matchonov S., Shojalilov A., G‘ulomova X., Sariyev Sh., Dolimov Z. O‘qish kitobi: 4-sinf uchun darslik. — Toshkent: Yangiyo‘l poligraf servis, 2020. — 216 b.

6. Musurmonova O. O‘quvchilarning ma’naviy madaniyatini shakllantirish. — Toshkent: Fan, 1993. — 112 b.

7. Suxomlinskiy V.A. Yuragimni bolalarga beraman. — Toshkent: O‘qituvchi, 1984. — 288 b.

8. Yo‘ldoshev Q. Adabiyot o‘qitishning ilmiy-nazariy asoslari. — Toshkent: O‘qituvchi, 1996. — 152 b.

9. Виготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте. — Москва: Просвещение, 1991. — 93 с.

10. Mullis I.V.S., Martin M.O., Foy P., Hooper M. PIRLS 2021 International Results in Reading. — Boston College, TIMSS & PIRLS International Study Center, 2023. — 312 p.